

Antonia Pavlic
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

7-8-8
IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, AUGUST 22, 1963

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

STEV. LXVI — VOL. LXVI

Čehoslovaški škofje pri predsedniku Svobodi

PRAGA, ČSR. — Ta za češko politiko usodni teden se je začel z nenavadnim dogodkom. Pretekli ponedeljek je obiskalo šest škofov ČSR z apostolskim upraviteljem Tomaskom na čelu predsednika republike Svobodo. Pogovoru je prisostvoval tudi minister za kulturo Galuska. Na sestanku so obravnavali vprašanje novih škofov (pet mest je zmeraj praznih), morebitno vrnitev kardinala Berana, obnovo semenišč, položaj katoliških redov, verski pouk, še posebno pa dovoljenje 1.500 duhovnikom, da smejo zopet nemoteno iti v dušno pastirstvo.

Da je prišlo do tega sestanka primeroma pozno, je treba deloma pripisati skrajno previdni presoji češkega političnega položaja po vatikanski diplomaciji. Vatikan je bil seveda navdušen za dogodek v Pragi že od prvega dne, ni si pa mogel predstavljati, kako more novi češki režim kar obenem oboževati diktaturo proletarijata, odnosno "vodilno vlogo" komunistične stranke, hkrati pa obetati svobodo tiska, svobodo vesti, svobodo združenja itd. Saj ravno te svobode podkopujejo najbolj učinkovito vsako diktaturo, torej tudi komunistično.

Diplomatski svet je zelo vpošteval rezerviranost vatikanskih diplomatov, ne pa tako svobodni svet. Zato so dogodki tega tedna na Češkem manj presenetili diplomate kot poklicne politike, ki so velikokrat živeli daleč od stvarnosti. Saj so še v torek širili po Dunaju vesti, da bo češka vlada odredila za sredi tedna vojaške vaje, ki jih bodo češke divizije vršile na Moravskem in Slovaškem. Do "vojaških vaj" je res prišlo, toda odredila jih je Moskva!

Social Security naj se prilagodi potrebam

WASHINGTON, D.C. — Sestavljajci demokratskega volivnega programa so vključili vanj zahtevo, naj se Social Security s svojimi pokojninami prilagodi "življenjskim stroškom", ker je v sedanjem obsegu nezadovoljiv, in števila milijone starih ljudi v tiski.

Republikanski volivni program ima v pogledu Social Security le priporočilo za zvišanje pokojnin, preživilin in drugih prejemkov, kot ga je predložil Wilbur Cohen, zvezni tajnik za zdravstvo, vzgojo in socialno skrbstvo.

Kanadski piloti se pobotali z Air Canada

MONTREAL, Kan. — Zveze kanadskih potniških pilotov se je pogodila z Air Canada in sklenila, da njo novo delovno pogodbo, ki določa 17% zvišanja plač tekom prihodnjih 27 mesecev. Piloti so prvotno zahtevali 21% za dve leti in grozili s štrajkom, ko družba na njihove zahteve ni pristala.

Delno oblačno, vroče in sončno, možnost neviht. Najvišja temperatura okoli 90.

McNamara: ZDA imajo preveč atomskih bomb

Združene države imajo vsaj tri do štirikrat več atomskih glav in možnosti poslati jih na izbrane cilje v nasprotnikovi deželi kot Sovjetija.

NEW YORK, N.Y. — Bivši obrambni tajnik ZDA Robert McNamara je mnenja, da imajo Združene države preveč vodikovih in atomskih bomb, vsaj trikrat ali celo štirikrat toliko kot Sovjetska zveza. McNamara je to razkril v izjavi, ki jo prinaša v svoji številki za prihodnji teden znani časopis Look. Izjava je izvelek iz knjige, ki jo pripravlja McNamara in bo predvidoma izšla v bližnji bodočnosti pod naslovom "Bistvo varnosti; razmišljanja v uradu".

Bivši obrambni tajnik pravi, da je najboljša stvarno merilo atomske moči število posameznih atomskih glav in sposobnost te točno in gotovo pognati na izbrane tarče sovražnika s tako močjo, da bodo izbrani cilji uničeni. V tem pogledu prekašajo ZDA Sovjetsko zvezo trenutno vsaj 3 do 4-krat. Premoči je prevelika v primeru s potrebami varnosti. Do nje je prišlo na temelju napačnih zaključkov ariške obveščevalne službe v letih 1960-1961.

McNamara je prepričan, da ne more ne Amerika ne Rusija napasti druga drugo, ne da bi bila sama pri tem uničena. Prav tako ni nobena sposobna z neznadnim napadom uničiti sposobnost druge za uničujoč odgovor. Ni izgleda, da bi se to stanje v bližnji bodočnosti moglo spremeniti, sodi McNamara.

Izjava bivšega obrambnega tajnika je v sedanjem trenutku posebno zanimiva ne le zaradi povečane mednarodne napetosti v zvezi z rusko zasedbo Češkoslovaške, ampak tudi v zvezi s pritiski republikanskega predsedniškega kandidata Nixona, da je Johnsonova administracija dovolila, da je ameriška atomska premoč zdržala skoraj na ničlo.

Rusi prišli in odvedli glavne vodnike ČSR Zastopnik ČSR pri ZN protestira v Var. svetu

Po poročilu radio Prage so Rusi prišli in odpeljali A. Dubčka, glavnega tajnika KP ČSR, predsednika narodne skupščine J. Smrkovskega, J. Spaceka in F. Kriegela, ki so jih dobili v poslopju Centralnega komiteta Komunistične partije. Že preje so prišli predsednika vlade O. Cernika in glavnega tajnika Centralnega komiteta KP C. Cisarja. — V Varnostnem svetu je predstavnik ČSR Jan Muzik protestiral v imenu vlade ČSR proti zasedbi ČSR po sovjetskih in satelitskih četah. Varnostni svet bo danes nadaljeval razpravo.

PRAGA, ČSR. — Sovjetske in satelitske čete so včeraj zasedle brez odpora celotno ozemlje Češkoslovaške in so gospodar položaja v vseh večjih naseljih. V Pragi je prišlo do odpora edino okoli poslopja Radio Praga, kjer so študentje in drugi predani zagovorniki svobode zgradili barikade, da bi zavrla sovjetsko zasedbo. Šele okoli desetih dopoldne so Rusi barikade podrli in zasedli poslopje radio postaje. Radio Praga je za nekaj časa utihnil, nato pa nadaljeval z oddajo iz tajnega studia. V spopadih okoli poslopja radio postaje je bilo 7 oseb mrtvih, uničen je bil en ruski tank in pokončana dva tovarnjaka municije. Do spopadov je prišlo tudi v Liberecu, 55 milj severno od Prage, kjer je bilo 6 oseb mrtvih. V slovaškem mestu Košice je bilo mrtvih v spopadu z ruskimi oddelki 10 oseb, med njimi en ruski vojak, ko je nekdo z Molotovim koktajlom zažgal ruski tank. Večje število ljudi je bilo ranjenih v raznih predelih v zvezi z odporom, od tega samo v Pragi okoli 180, v Košicah pa preko 20.

Zasedbene čete so prijele in odpeljale najprej predsednika vlade Oldricha Cernika in glavnega tajnika Centralnega komiteta KP Cestimira Cisarja, zvečer pa so ruske čete prijele in odpeljale iz poslopja Centralnega komiteta v Pragi tudi glavnega vodnika Komunistične partije Aleksandra Dubčka, predsednika narodne skupščine Josefa Smrkovskega in člana prezidija Centralnega komiteta Josefa Spaceka in Frantiseka Kriegela. Vse so Rusi odpeljali neznanu kam.

KP zahteva izpustitev vodnikov

Že v zgodnjih jutranjih urah včeraj se je zbrala na nujno zasedanje narodna skupščina in sklenila oster protest proti za-

sedbi republike po tujih četah in zahtevala izpust državnih in partijskih vodnikov. Posebna delegacija skupščine je odnesla to zahtevo na poslanstvo Sovjetske zveze, od koder pa se ni vrnila, kot je skupščina sama objavila.

Podobno zahtevo in protest je sklenil tudi Centralni komitet Komunistične partije.

Od vseh vodnikov države in partije je ostal do neke mere svoboden predsednik republike gen. L. Svoboda, s katerim so se Rusi včeraj ves dan pogajali o novi ureditvi razmer. V njegovem imenu je v Varnostnem svetu uradni zastopnik ČSR pri ZN Jan Muzik protestiral proti zasedbi Češkoslovaške republike po sovjetskih in satelitskih četah. V izjavi, ki so jo prenašale

nekatero radio postaje, je Svoboda izjavil, da poti na ČSR nazaj ni, ČSR se ne bo umaknila od svojih reform.

Splošno zaprepačenje po vsem svetu

WASHINGTON, D.C. — Vdor sovjetskih in satelitskih čet v Češkoslovaško republiko je zaprepal ves svobodni svet in veliko večino takozvanega nevarnega tabora. Ostro so ga obsodili poleg predsednika ZDA L. B. Johnsona, predsednik britanske vlade H. Wilson, predsednik Francije De Gaulle in drugi vodniki zahodnega sveta, pa tudi predsednica indijske vlade Indira Gandhi, ter predsednik SFRJ Josip Broz Tito in predsednik Romunije N. Ceausescu. Ta je v posebni izjavi svaril Sovjetsko zvezo pred poskusom vdora v Romunijo in objavil za varnost države posebne obrambne priprave.

Sovjetski vdor v ČSR so obsodile tudi Komunistične partije Italije, Francije in Velike Britanije.

Od držav izven sovjetskega bloka sta zasedbo odobrila edino Sirija in Severni Vietnam, ki je pozdravil sovjetski nastop proti "protirevolucionarjem". Menda v Hanoi niso pomislili, da s tako izjavo posredno dajejo prav tudi Združenim državam, ki so šle v Južni Vietnam pomagat krotiti "protirevolucijo", ki jo je organiziral in jo vodi Hanoi.

Varnostni svet zaseda

NEW YORK, N.Y. — Na zahtevo Združenih držav, Vel. Britanije, Francije, Kanade, Danske in Paragvaja se je včeraj popoldne ob petih sestal Varnostni svet ZN, da razpravlja o češki krizi. Sovjetski zastopnik je hotel zasedanje preprečiti, pa ga je podprl edino zastopnik Madžarske, vsi ostali člani Varnostnega sveta pa so glasovali za razpravo. Sovjetski zastopnik J. Malik je prebral pismo, v katerem trdi

Moskva, da je poslala svoje čete v ČSR na prošnjo vladnih in partijskih vodnikov.

Ameriški zastopnik G. Ball je označil to trditev za golo, drzno in nesramno laž. Da je to resnica, se je pokazalo jasno, ko je spregovoril zastopnik ČSR pri ZN Jan Muzik in izjavil, da v imenu predsednika republike L. Svobode protestira proti zasedbi ČSR po sovjetskih in satelitskih četah. Poudaril je, da govorni po izrecnem nalogu zunanjega ministra J. Hajeka. Zanimal je, da bi imela ZSSR in njeni zavezniki kak povod za nastop proti ČSR, vsaj ta sama takega povoda ni dala. Izjavil je, da ČSR hoče uvesti le naprednejši in svobodnejši socializem, ne pa tega uničiti.

Zasedanje Varnostnega sveta je bilo nekaj po enajsti zvečer prekinjeno in se bo nadaljevalo danes dopoldne ob 10.30.

Svobodni svet uja, da bo svetovno javno mnenje zadržalo Sovjetsko zvezo pred umorom vodnikov ČSR in pred uvedbo trdega stalinističnega režima na ČSR. Ti upi so lahko prav tako varljivi, kot je bilo prepričanje, da Moskva in njeni stalinistični sateliti ne bodo nastopili proti Pragi z vojaško silo.

MAO SE ODMIKA OD RDEČE GARDE?

HONG KONG. — Kakšna zmeda mora vladati na Kitajskem, priča poročilo, da se je Mao začel odmikati od svoje kulturne revolucije in rdeče garde in se zopet približuje delovnemu človeku, to je delavcu in kmetu. Rdeče kitajsko časopisje povdarja zadnje dni zmeraj bolj pomen delavcev in kmetov in svetuje rdeči gardi in kulturnikom, naj iščejo med delavci in kmeti svoje duhovne vodnike!

Nekateri opazovalci mislijo, da se Mao v resnici ni nič spremenil, da je še zmeraj za kulturno revolucijo in rdeče garde. Ker se pa bliža čas kongresa, se je treba pravočasno začeti laškati kitajskemu delovnemu človeku. Naj bodo delegatje za kongres "nabrani" na katerikoli način, zastopnikov kmetov in delavcev ne bo manjkalo. Vsi ti bodo na Kongresu vsaj na videz za Mao-Tsetunga. Mao sam bi rad videl, da bi bili vsi ti tudi iskreni njegovi pristaši, zato se sedaj približuje "ljudskim množicam", ki se zanje še pred 2 letoma ni dosti zmenil.

Rusi zanikajo, da je bila njihova ribiška ladja v britanskih vodah

LONDON, Vel. Brit. — Sovjetsko poslanstvo je izjavilo, da ruska ribiška ladja, ki jo je prijel britanski minolovec Belton preteklo nedeljo pri Shetlandskih otokih in jo odpeljal pod stražo v pristanišče Lerwick, ni bila v britanskih teritorialnih vodah.

Britanski minolovec je rusko ladjo opazil in jo ujel, ko mu je hotela uiti iz britanskih teritorialnih voda, je izjavila britanska vlada.

— V ZDA je poraba bombaža tolikšna, da pride povprečno 34 funtov letno na osebo.

Iz Clevelanda in okolice

Visoka starost

Danes obhaja Mrs. Mary Urbas z 835 E. 156 St. 90-letnico svojega rojstva. Trenutno je v San Rosario, Cambridge Springs, Pa. Cestitamo in ji želimo vse dobro!

Asesment

Vsa društva, ki zborujejo v SND na St. Clair Avenue, bodo pobirala asesment v ponedeljek, 26. avgusta, od 6. do 8. zvečer.

Vsa društva, ki zborujejo v Slov. domu na Holmes Avenue, bodo pobirala asesment v ponedeljek, 26. avgusta, od 6. do 8. zvečer.

Čehi in Slovaki protestirajo

Clevelandski odbor Češkoslovaškega narodnega sveta v Ameriki poziva jutri, v petek, na veliko protestno zborovanje proti zasedbi Češkoslovaške republike po ruskih in satelitskih četah. Zborovanje bo ob osmih zvečer v Bohemian National Hall, 4939 Broadway. Vabljeni so vsi, posebno pa pripadniki narodov, ujetih pod komunistično diktaturo.

V bolnišnici

V Woman's bolnišnici je rojak Louis Vrtančnik, 6612 St. Clair Avenue. Obiski so dovoljeni od 2-3 pop. in od 7-8 zvečer. Nahaja se v sobi št. 445. Želimo mu naglega okrevanja.

Alžirija bo izpustila Izraelce in njihovo letalo?

ALŽIR, ALŽ. — Alžirske oblasti so izjavile predstavnikom Mednarodne zveze potniških letalskih pilotov, da bodo izpustile 12 članov posadke izraelskega potniškega letala, ki so ga ugrabili arabski komandosi pretekli mesec na letu iz Rima v Tel Aviv, "kakor hitro bo končana preiskava". Prav tako so obljubile vrniti letalo.

Mednarodna zveza potniških letalskih pilotov je nato odpovedala predvideni bojkot alžirskih letališč. Zastopniki zveze so se razgovarjali z alžirskim zunanim ministrom Boutefliko.

Izrael se je ob popuščanju Mednarodne zveze potniških letalskih pilotov ostro obregnil in nič kaj ne verjame, da bosta letalo in posadka kaj kmalu doma.

Umetni led je lažji

"Suhi" led je precej lažji od naravnega, ker je njegova gostota manjša.

Zadnje vesti

COLUMBUS, O. — Včeraj popoldne so varnostni organi vdrl v državno jetnišnico, potem ko je posebna skupina Narodne garde napravila za eksplozijo široko luknjo v zid, kjer so uporni jetniki držali 9 paznikov. Pazniki so bili rešeni zdravi, padlo pa je 5 upornih jetnikov. Upor je bil naglo zlomljen.

CLEVELAND, O. — Včeraj zgodaj zjutraj je prišlo pri nakladanju smrodinika v Austin Powder Co. tovarni v Glenwillowu do eksplozije, ki je zahtevala 4 človeške žrtve.

SAIGON, J. Viet. — Po dveh mesecih so rdeči začeli danes zjutraj zopet streljati na glavno mesto s 122 mm raketami. Pri tem je bilo 14 oseb, večina otrok, mrtvih, 45 pa ranjenih.

